

סוגרתה תירבעל לש ירפס תירבה הנשיה (הרותה) וסחיהו לש השמ איבנה וילע סולשה וילא (ווע יתרוקיב)

الترجمة العبرية لأسفار العهد القديم (التوراة)
وعلاقة النبي موسى عليه السلام بها
(دراسة نقدية)

*The Hebrew translation of the Old Testament books (Torah)
And the attitude of the prophet Moses, peace be upon him
(Critical Review)*

م. أحمد سعيد عبيد(*)

alisaed@colang.uobaghdad.edu.iq

الملخص

قادتنا الدراسة النقدية للعهد القديم (التوراة) إلى عدّها مشكلة إيمان وأزمة فكرية مرهقة. يتجاهلها الجميع كل بحسب سياساته وأهدافه الاستراتيجية؛ فقد توصلت دراسة ترجمة العهد القديم وشفراته إلى مستوى الأزمة القومية والوطنية والاجتماعية، يبدو أنّ من الصعب الوصول إلى حل نهائي لها. كان ما كتب في هذه الدراسة موضع جدل بناءً على مستوى التأقلم مع التراث لتحديد الهوية، وهي محاولة لدخول الساحة ليطلع عليها القارئ، تكشف الاتهامات الباطلة الموجهة للنبي موسى عليه السلام، بوساطة ترجمات العهد القديم إلى العبرية.

ففي هذه الدراسة، اعتراف للنصارى بتاريخ اليهود وتعاليمهم بوساطة المسيح عليه السلام، فلأجل عودة مجد اليهود مرة أخرى في فلسطين، أصبح المسيح مادة التطوير الرئيسة؛ لإنشاء مملكة (داود وسليمان) في فلسطين بقيادة سليمان ووالده داود.

كان واضحاً أن اليهود كانوا قد شوّهوا التوراة وكتب الله الأخرى التي غرّضت على أنبيائه من

(*) جامعة بغداد/ كلية اللغات/ قسم اللغة العبرية

بني إسرائيل، عن طريق توظيف الدين خدمة لمصلحتهم؛ ففي هذه الدراسة أثبتنا العديد من الشهادات والأدلة المشوهة في كتاب العهد القديم، كانوا قد نسبوها إلى النبي موسى عليه السلام، تثبت تعمد اليهود على تحريف التوراة، خلافا لما ذكره الله تعالى في القرآن الكريم، وقد أثبتنا ذلك، مستعينين في ذلك بكتاب الله تعالى (القرآن الكريم)، الذي كان خير دليل لنا في الردّ على ادعاءات اليهود وبيان بطلانها، وذلك عن طريق مراجعة آيات من الإنجيل المحرف؛ الأمر الذي يؤكد استهانة اليهود بأوامر ربهم، وحفظ كتب الله

كلمات مفتاحية: العهد القديم (التوراة)، اليهود، النصارى، الإنجيل، القرآن الكريم.

Summary

The critical study of the Old Testament) Torah (led us to consider the study as a problem of faith and an exhausting intellectual crisis .Everyone ignores it according to their formula ,policies ,and strategic goals ;The study of translation and coding of the Old Testament moved the framework to the level of a national ,national and social crisis ,and it seems difficult to reach a final solution .What was written in this study was a subject of controversy based on the level of adaptation to the heritage for identification This study is an attempt to go out into the arena for the reader to see, and reveals the false accusations of the Prophet Moses, peace be upon him, through the translations of the Old Testament into Hebrew. Christ became the main development material for the establishment of the kingdom (David and Solomon) in Palestine, led by Solomon and his father David, it was clear that the Jews distorted the Torah and the other books of God that were presented to his prophets among the Children of Israel, and it was an internal service to Israel and they used religion for their benefit, and we have proven in this study many testimonies about what the Jews deliberately distorted the Torah, O saint. Almighty (the Holy Qur'an) who guided us to that. Responding to the claims of the Jews and

explaining their falsehood, which confirms the contempt of the Jews for the commandment of their Lord and the preservation of the Book of God.

Keywords: Old Testament, Jews, Christians, Bible, Holy Quran.

מסקנות

המחקר הביקורתי של ספר הברית הישנה (התורה) הביא אותנו להחשיב את המחקר כבעיה של אמונה ומשבר אינטלקטואלי מכביד. כולם מתעלמים מכך על פי נוסחת שלהם המדיניות ומטרתיה האסטרטגיות שלהם, לימוד התרגום והקידוד של הברית הישנה עבר את המסגרת לרמה של משבר לאומי, לאומי וחברתי, נראה שקשה להגיע לפיתרון סופי. מה שנכתב במחקר זה היה נושא למחלוקת על בסיס על רמת ההתמודדות עם מורשת להקביע הזיהוי.

מחקר זה, ניסיון לצאת לזירה, כדי שקורא יראה עליו, וזה חושף את ההאשמות השקריות על המיוחס לנביא משה, עליו השלום, באמצעות תרגומים של ספר הברית הישנה לעברית. במחקר זה המשיח (סלימוע) התוודה על תולדות ישראל ותורתו באמצעות ישראל המשיח, למען קיום לתפארת ישראל שוב בפלסטין, המשיח הפך לחומר הפיתוח העיקרי להקמת ממלכה (דוד ושלמה) בפלסטין בהנהגתם של שלמה ואביו דוד.

היה ברור שיהודים, עיוותו את התורה וספרי אלוהים אחרים שנחשפו לנביאיו מבין בני ישראל, זה היה שירות פנים של ישראל, הם השתמשו בדת לטובת עצמם, והוכחנו במחקר זה עדויות רבות וראיות בהן היהודים עיוותו את התורה במכוון, בניגוד למה שאלוהים הזכיר בקוראן הקדוש, היה מספר עדויות מעוותות וראיות בספר הברית הישנה, שהם ייחסו למשה הנביא, הסבירו את חוסר הדיוק בייחוסו לנביא משה, בהסתמך על ספר האלוהים הכל יכול (הקוראן הקדוש) שהנחה אותנו להגיב לטענות היהודים ולהסביר את פסולן באמצעות ביקורת פסוקים בתנ"ך המעוות, מה שמאשר את זלזול היהודים בציווי אדונם, ושמירת ספר אלוהים.

מילות מפתח: הברית הישנה (תורה), יהודים, נוצרים, תנ"ך, הקוראן הקדוש.

הברית הישנה הייתה הברית של האמונה היהודית, והברית החדשה הייתה הברית של האמונה הנוצרית.

היהודים עיוותו את הטקסטים של התורה כדי להשיג את האינטרסים האישיים ללהם, תפקידם הבולט של חוקרים מוסלמיים היה בביקורת על הכתוב בברית הישנה, בהתבסס על הטקסטים של הקוראן הקדוש. הוכחנו במחקר זה עדויות רבות וראיות לכך שהיהודים השחיתו במכוון את ספר תורה בהשוואה מה שאלוהים הכל יכול הזכיר קוראן הקדוש. במחקר זה נבהיר את המיתוסים הרחבים בביקורת על ספרי הברית הישנה התורה, ועל הפסוקים שהם ייחסו לנביא משה, נבהיר כי זה לא מיוחס של משה הנביא עם ראיות וראיות מתוך ביקורת על הפסוקים בתורה שלהם.

מטרת המחקר

המטרה העיקרית של מחקר זה היא להופיע בזירה, לאחר עיכוב ממושך ושינוי וותן בידי הקוראים, כתרומה לדרך להתמודד המדעית עם האידיאולוגיה תרגום של ספר ברית הישנה. בין יעדי המחקר הזה הוא להבהיר ראיות השוללות את המיוחס ל משה נביא, עליו השלום, בין הפסוקים המבוטלים והמעוותים, שחלק מהיוצרים והכותבים

ספר הברית הישנה התורה, מעסיק את המאמינים, החוקרים והקוראים בו במשך אלפי שנים, זהו הספר הקדוש של היהודים ומשיח. חסידי היהדות והנצרות לא הסכימו על נוסח הספר התורה מבחינת גודל ותוכנו. הטקסט של התנ"ך התפתח לאורך ההיסטוריה של ילדי ישראל, בין נוכחות פפה, לכתיבה, לכדי להתקין את נוסח התורה. כלומר ספרי חמשת ספרי משה שהם: **בראשית, שמות, מספרים, ויקרא, דברים** ותיעודם הכתוב.

הטקסטים של ספר הברית הישנה מבוססים על טקסטים כתבי יד רבים בעברית ובשפות אחרות, סופרים ומתרגמים רבים השתתפו בכתיבת טקסטים של ספר הברית הישנה, ספר הברית הישנה והחדשה תורגם משפות המקור, שהן עברית, כלדית ויוונית.

ספר הברית הישנה כולל קבוצה של ספרי וודש יהודיים המכונים התורה, **למרות** שהתורה מוגבלת לחמשת הספרים הראשונים של אוסף הספרים של הברית הישנה, ספרי הברית הישנה והחדשה נקראים המילה (ספר), ספר היא המקבילה העברית למילה **וורה** בערבית. כתבים אלה נחשבו לקדושים לעמם, וכי המילה הברית הישנה והחדשה פירושה, ברית שאלוהים קיבל על בני

ייחסו למשה הנביא בכוונה לפגוע בו.

לכן, מטרתנו העיקרית במחקר זה הייתה לבקר את הפסוקים המעוותים שיוחסו למשה הנביא, עליו השלום, ולהגיש ראיות שמראות את השגיאות שייחסו למשה הנביא, עליו השלום.

כתיבה ותרגום של הברית הישנה

בבית הספר הגרמני של יוליוס וולהאוזן נחשפו ארבעה מסמכים שונים המרכיבים את המקדש היהודי, הברית הישנה המקראית מסמכים אלה נחשפו בבית הספר הגרמני לאחר העדכון האחרון והתפתחותו של בית ספר זה. אנו מפרטים מסמכים אלה לפי הסדר:

1. מקור יהודי: הוא לקח את שמו משמו של האל, יהוה, שכן שם זה הוא הנפוץ ביותר במקור זה, המחבר שלה מתחיל בשנת 85 לפני הספירה בממלכת יהודה, הממלכה הדו-וומית. מקור זה דיבר על ההבטחה שא-לוהים נתן לאבות מהנביא אברהם אל משה הנביא. מנקודת מבטנו אנו רואים שהמוקד הוא במקור זה כדי, לתת לגיטימציה דתית והיסטורית לקואליציה שהקימו הנביא דוד, להפוך את ממלכת דוד לברית עם אלוהים. (משה, 1988:240)

2. המקור אלוהימי: מקור זה בא ביחס לשם האלוהי, שמשמעותו אלוהים, והוא נכתב

עוד בשנת 770 לפני הספירה בממלכה הצפונית (ישראל), שני המקורות היהודי והאלוהי אוחדו לקבוצה אחת, ומשימתם למלא את החסר שהתרחש בשני המקורות היהודי והאלוהי. (אלפיומי, 1983: 311)

3. ספר דברים: ספר זה נחשב למקור נפרד ההולחן במאה השביעית לפני הספירה ונקרא (החוק השני) ביוון, טוען הדו"ח המי-קראי כי ספר זה הוסתר בפער והתגלה בשנת 622 לפני הספירה בתקופת שלטונו של המלך היהודי (יאשיהו). במהלך שיקום מקדש ירושלים, שם המשקמים, בנוכחות הכהן הגדול (חלקיה), מצאו את ספר החוק והביאו אותו למלך, הוא לעזוב השפיע גדול עד שאפשר לסגור את כל הטקסים המפריים פגניות, הסגידה הייתה מוגבלת למקדש יהוה בירושלים, וספר זה לא היה מוגבל לשריעה בלבד, אלא גם לקביעת חוקי המלחמה ומה שהגיע מפקודות האל על אותם. (אל- גות', 1994: 299).

4. מקור כוהני: זהו אוסף כהנים המתוארך למאה החמישית לפני הספירה, מקור זה מוקד על הברית עם הנביאים (נח, אברהם, משה, דוד, השלום עליהם), ומקור זה מוקד בטקסי פולחן וטקסים. התנאי החשוב ביותר ממקור זה הוא, שיהודים חייבים להיות נא-נים לברית כדי לקיים את הברית, ולה-

גשים אותה באמצעות דבקותם בשריעה שלהם, בתנאי שהם מקפידים על שני רגעים היסטוריים מהותיים, כלומר:

רגע הברית הישנה עם אלוהים, שלקח את הארץ בתמורה מילה הברית, והשני, הוא גגע החילוץ החשוב ביותר עם הנסים הגדולים ביותר (שברים בים) כשעוזבים את מצרים.

זמן של מקור זה חוזר לתקופתו של עזרא ושולב עם המקור היהודי, והאלוהות סוף המאה החמישית לפני הספירה.

ארבעת המקורות נאספו בספר אחד הוא הברית הישנה בשנת 200 לפני הספירה, ספרים מאוחרים יותר הגיעו, כמו, המכבים וראשונים והשניים, נכתבו בגרסת השב"ע היוונית. בית הספר וולהאוזן פעל כנגד הסדר התיאולוגי להלחין את כתבי הקודש, סגנון בלוגים של ישראלים

השיטה המתועשת הראשונה של בני ישראל הייתה סגנון הכתיבה המצרי הקדום באובליסקים, שלא היה קיים בתקופתנו הנוכחית ולא מצא דבר מזה בתקופתו, והאדם הראשון שעוקב אחר סימון זה היה משה הנביא והשתמש בו בכתיבת לוחות אבן שריעה וטוענים שהם נחקקו על ידי אלוהים עצמו, סיפורה מוזכר בפרקים נפרדים בספר שמות, ונזכיר אותו על פי

סדרם :

- אָמַר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה: “עֲלֵה אֵלַי הָהָר וְהִשָּׂאֲרָשָׁם. אֲתָן לְךָ אֶת לוחות הָאֶבֶן עִם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר אֶכְתֹּב לְהַדְרִיכָתָם. שמות. 12:2 (תנ"ך, 1974, :388).

- מִיָּד כָּאֲשֶׁר סִים לְדַבֵּר אִתּוֹ בְּהַר סִינִי, נָתַן לְמֹשֶׁה אֶת שְׁנֵי לוחות הָעֵדוּת, לוחות אֶבֶן כְּתוּבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים. (אותו המקור 18:31, 1974 :42)

- וּמֹשֶׁה פָּנָה לְאַחֲרֹר וַיֵּרֶד מִן הָהָר, וּשְׁנֵי לוחות הָעֵדוּת בְּיָדוֹ. הלוחות היו כְּתוּבִים מִשְׁנֵי עֲבְרִיָּהֶם; הֵם הָיוּ כְּתוּבִים מִלְּפָנִים מִמֶּאָחֹר. הלוחות היו מְעֻשָּׂה אֱלֹהִים, וְהֵכֵתָב הָיָה כְּתָב אֱלֹהִים, חֲרוּת עַל הַלוחות. (אותו המקור 32:10, 1970 :449).

מִיָּד כָּאֲשֶׁר הִתְקַרַּב מֹשֶׁה אֶל הַמָּקָדָה וַיֵּרָאָה אֶת הָעֶגֶל וְאֶת הַמַּחֲלוֹת, בְּעֵר כַּעֲסוֹ וְהוּא הִשְׁלִיךְ מִיָּדוֹ אֶת הַלוחות וַיִּשְׁבֵּר אוֹתָם לְמַרְגְּלוֹת הָהָר. (אותו המקור: 1970, 1:19:466)

- וַיְהִי וְאָמַר אֶל מֹשֶׁה: “פֶּסֶל לְךָ שְׁנֵי לוחות אֶבֶן כְּרָאשׁוֹנִים, וְאֶכְתֹּב עַל הַלוחות יְיָ הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל הַלוחות הָרִאשׁוֹנִים אֲשֶׁר שָׁבַרְתָּ. (אותו המקור: 1:24:1970, 466).

- לְפִיכָךְ מֹשֶׁה פָּסַל שְׁנֵי לוחות אֶבֶן

כְּמוֹ הָרִאשׁוֹנִים וְהַשְּׁפָּיִם בְּבִקְרָא וְעָלָה אֶל
הַר סִינַי, כָּפִי שְׁצֹנָה עָלָיו יְהוָה, וְלָקַח בְּיָדוֹ
אֶת שְׁנֵי לִוְחֹת הָאֶבֶן. (אותו המקור 4:34,
1974:467)

הוזכר בדו"ח האסלאמי שאלוהים ברא
את אדם בידו, ברא את גן עדן בידו,
תתב את התורה בידו. כפי שהגיע בפי
סוק האצילי, וכתבנו לו בלוחות מכל דבר
דרשה. בערבית. {إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ آدَمَ بِيَدِهِ،
وَخَلَقَ جَنَّةَ عَدْنٍ بِيَدِهِ، وَكُتِبَ التَّوْرَةُ بِيَدِهِ {
وَكَمَا جَاءَ فِي الْآيَاتِ الْكَرِيمَةِ وَكُتِبْنَا لَهُ فِي
الْأَلْوَا حِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مُوعِظَةً.} (القرآن الكريم
، سورة الاعراف، 20:13 ص 14).

השפות שבהן נכתבו ספרי הברית הישנה

ששפות בהן הוקלטו ספרי הברית היש-
נה, על פי מה שעל כריכת הברית הישנה של
המקרא, היא השפה העברית והכלדית, ולפי
הדעה הקדושה המקראית שהשפה העברית
היא שפה של כנען.

חלקים מסוימים נכתבו בשפה הארמית,
אחרים נכתבו בכתב מרובע אשורית לאחר
השבי הבבלי, השתמש בשפה זו עזרא
מחבר רוב חלקי ספר הברית הישנה.

כהיגיון היסטורי, הוא אמור השפה
וראשונה בה נכתבה הברית הישנה במה-

לך יציאת מצרים בהנהגת של משה הנביא
הייתה השפה המצרית, במיוחד אם הסגנון
ההכללי הם מצריים, זה מה שהופך את הבר-
לוגים העבריים לעניין מאוחר שקרה הרבה
אחרי משה הנביא, ההנחה הייתה שפת
התקשורת בין משה הנביא לאדינו בסיני,
היא השפה המצרית הקדומה, ולא העברית
שמשה הנביא לא ידע אותה, היכן נולד, חי
ממת, במצרים, ולא יהיה דרך על אדמת פל-
סטין. (הורוביץ אי, 1961:211).

המילה תורה היא אחת מהמלים המצריות
ממשמעותה בעברית (חוקיות), והיא קשר-
רה לפולחן השור הקדוש במצרים העתיקה.
(אלפיומי, 1983:111).

באשר לתרגומי השפעה עצומה זו משפותיו
המקוריות, ידוע כי התרגום לערבית הושלם
בשנת 1865 לספירה, והתרגום לאנגלית
הושלם בתקופת שלטונו של קינג ג'יימס
בשנת 1611 לספירה, שני התרגומים נעשו
מהמקור העברי המכונה הטקסט המסורי
הקדום, שתנועותיו נלקחו מתנועות מערכת
התנועות הבבלית מכיוון שהטקסט המזורי
שנכתב לפני המאה העשירית נטול מתנועות
וסימנים.

שש טקסט נוסף שנכתב בשפה היוונית העתי-
קה, המכונה טקסט השבעים, שנכתב בשנת
283 לפני הספירה על ידי 72 משפטנים

יהודים מצרים בפקודת מלך מצרים בזמנו
תתלימוס פלדביוס הגרסה היוונית הזו לט־
קסט המסורי גדלה בארבעה עשר ספרים,
וספרים אלה הם : **ספר טוביט**, וזה היה
תיאור הביוגרפיה של אסיר ישראלי שהיה
בשבי האשורי בעיר נינווה, במאה השביעית
לפני הספירה.

פפר החוכמה: הוא כולל דוגמאות שיפו־
טיות נגד פגאניות.

ספרי המכבים, שמספרם ארבע, מדברים
על המכבים ששלטו בפלסטין באופן לאומי
בתקופת שלטון הרומאים במאה השנייה
לפני הספירה.

ספר יהודית: זהו סיפורה של אלמנה
יהודייה עשירה ואדוקה שעזרה ליהודים
בניצחונם על צבא אשורי.

**ספר הכהונה, או ספר החוכמה, מאת ישוע
בן סירח**, שהוא אוסף משלי דומים למשלי
של שלמה .

ספר ההלל של שלושת הצעירים: אלה
שבחים שחבריו של דניאל שרו כשהם
בתנור האש "סיפור ההשלכה לאש מוזכר
בקוראן הקדוש, אך על האב אברהם, בעוד
התורה לא הזכירה זאת בסיפור הפינגווין".

ספר סוזן: הוא הוואר על ידי הנביא דניאל
פפני שופט, והפריך את ההשמצות נגד סו־
זנה מאפיפיה.

ספר הבעל והזרקון: זהו סיפור המצורף
לספר דניאל שמדבר על איך שכנע שיירוס
את מלך פרס להתנער מהעבודת אלילים.
זאת בנוסף לשלושה ספרים המיוחסים
ל-**עזרא** ולפרקים שנוספו על המקור המזורי
בספרי -**אסתר** - **ודניאל** הכנסייה לא זנחה
את הטקסט היווני משבעים לטקסט המורה
העברי רק אחרי המאה העשירית לספירה
והטקסט המזורי הוא הגרסה המאושרת של
הברית הישנה . (אלכסנדרי, 1960: 114)
ממרות זאת, הכנסייה היוונית האורתודו־
כסית, הכנסייה הרוסית והכנסיות המזרח
יירופאיות עדיין משתמשות בטקסט השב־
עים היווני.

תרגומים הברית הישנה

ישראל הייתה נוכחות גדולה במצרים, בבבל
ובמקומות אחרים בגלל פיזורם לאורך
ההיסטוריה והם דיברו בשפות הארץ בה חיו
, לכן היה צורך למצוא תרגומים של ספרי
הברית הישנה בכמה שפות כדי שהם יוכלו
לקרוא אותו ולהבין את התגלות האל , בין
התרגומים הבאים לספרי הברית הישנה:

- תרגומים ליוונית

תרגום השבעים: זהו התרגום העתיק ביותר
של הברית הישנה מעברית ליוונית , זה היה
ידוע בתור השבעים, בגלל השתתפו שלה
לל שבעים חוקרים יהודים בתרגומו , תר־

גום חמשת ספרי משה, כמו גם תרגום שאר פפרי הברית הישנה, תורגמו בהדרגה תרגום זה הוזמן על ידי מלך מצרים בטלימוס מלך מצרים. התפשטות תרגום השבעים בקרב הנוצרים, הביאה את היהודים לבקש ררגומים אחרים לטקסטים לעברית, ולתרגומים אלה :

תרגום אקווילה: אקווילה מפונטוס תירגם מילים עבריות ויווניות לנצרות בסביבות 150 לספירה בלי להיות מחויב לכללי ששפה היוונית או תחביר המשפט, לכן תרגום זה היה מילולי מאוד והיו בו שגיאות גדולות, ולמרות שגיאות אלה הוא התקבל על ידי יהודי התפוצות.

- **תרגום תיודושן:** והוא תרגם את כתבי קקודש בעברית בשפה היוונית, והוא הסתמך על תרגום זה על תרגום אחר שתורגם במאה הראשונה.

- **תרגום לארמית:** תרגום זה הופיע לאחר שהיהודים נהגו בתרגום בעל פה מעברית לארמית מאז המאה הרביעית לפני הספירה, תרגומים אלה מתוארכים לתקופת עזרא ונחמיה שחזרו לירושלים. לאחר הגלות הם מצאו את האנשים מדברים בשפה כלאית. לכן הם היו צריכים לקרוא את הספרים בשפתם העברית, ואז לתרגם אותם בעל הלארמית, שהעם מדבר, ותרגום זה המ-

שיך עד שנכתב במאה החמישית לספירה. החשוב ביותר מבין התרגומים הללו הוא ררגומו של אנקילוס לחמשת הספרים הראשונים, או לתורה, ותרגומו של ג'ונתן בן אוזיל לנביאים, ושניהם הפכו לסופרים רשמיים ביהדות, הראשון הנוטה לתרגום מילולי והשני לפרשנות.

תרגום סורי: היו תרגומים רבים לנצרות בגילאים המוקדמים בשפה הסורית, והוה הניב המזרחי של הארמית, ובין התרגומים הללו, התרגום הפשוט או הכללי, תרגום זה מאופיין מילוליות המאוזנת של ספרי התורה (חמשת ספרי משה).

תרגום זה הושפע תרגום השבעים, ויש תרגומים הסורים אחרים כמו תרגום הסורים הפלסטינים, ותרגומו של יעקב אל-אדיסי, נמצא בכתב יד עוד מהמאה השמינית לספירה:

- **תרגום לטינית:** התרגומים הלטיניים הראשונים הופיעו בצפון אפריקה במאה השמינית לספירה, והיו מספר תרגומים, אך הם לא היו יציבים וקשים לקריאה, זה גרם לדמאסוס מרומא לאשר למזכירו של ג'רום הקדוש להכין תרגום אמין, סנט ג'רום יזם את תרגום הברית הישנה **ספר תהילים**, והוא הבין שתרגום הברית הישנה מהשפה העברית יהפוך את התרגום למדויק יותר. -

תרגום קופטי: תרגום זה נעשה בניב המצרי העליון במאה השמינית לספירה בהשגחתו לל **סנט נפיוס**, שהיה ראש בית הספר באל־כסנדריה בשנת 181 לספירה. העד המוקדם ביותר לתרגום זה היה בסביבות שנת 300 ספירה. הוא כתוב על פפירוס ונשמר במו־זיאון הבריטי.

- **תרגום ערבית:** התרגום הערבי הראשון של הברית הישנה נמצא בספר דברים (3'-3'4) האומר שהתורה נכנסה לישראל בא־רבע שפותו היא, **עברית, יוונית, ערבית, וורית**, זה מצביע על כך שהיו תרגומים לע־בית של הברית הישנה לפני המאה השי־שית והשביעית לספירה.

חחלק העתיק ביותר שתורגם לערבית לב־רית הישנה נמצא במסגד בדמשק. התרגום החשוב ביותר של הערבית של הברית היש־הה תורגם בשנת 942 לספירה בבבל, התק־בל על ידי נוכרי מצרים.

דדוע כי התרגום לערבית שהופץ כעת הוש־לם בשנת 1875 לספירה, ואילו התרגום לאנגלית הושלם בשנת 1611 לספירה, תקופת שלטונו של המלך ג'יימס, השני התרגומים בוצעו מהמקור העברי המכונה הטקסט המזורי, זהו טקסט קדום ובאותה תת צוטטו תנועות המערכת הבבלי. (איש־קרייתי, 1974: 119-129)

היחסים של משה הנביא עם התו־

רה: ידוע חמשת הספרים הראשונים בתורה מיוחסים לנביא משה, עליו השלום, וחלקם הטילו ספק בשושלתם לנביא משה, וזה הפך לאמרה הרווחת שהוא כתב את ספר התורה אאת מה שכתב על חמשת הספרים הראשו־נים שלו היו לו מספר סופרים שתרביותיהם החברתיות וכיוונם האידיאולוגי שונים זה מזה, עניין זה הטיל עצמו על מוסדות הדת צצמם, העדויות הטובות ביותר שאנו מו־צאים הן בהקדמה למהדורה הקתולית של התנ"ך שפורסמה בשנת 1960 לספירה, ובה נכתב: (אף חוקר קתולי בתקופתנו הוא האמין שמשה עצמו כתב את כל התורה, מאז סיפור הח'ליף, או שהוא אפילו פיקח על התפתחות הטקסט, כי הטקסט הזה נכתב על ידי רבים אחריו, לכן יש לומר: חלה עלייה הדרגתית, שנגרמה על ידי האירועים של התקופות הבאות: חברתית ודתית).

םם המונח (חמשת ספרי משה) הגיע לתו־רה, שהיא הנחת אמונה שחוזרת אל משה הנביא, עליו השלום, עד שהנחה זו הפכה לאמונה

ההודית מאז שלטון פילון מאלכסנדריה ויוס־ייאוס, במאה הראשונה לפני הספירה, הכ־רזנו משה הנביא היה מחבר התורה, אמונה ררווחת עדיין ברוב הכנסיות. (אלכסנד־

רי, 1960: 185)

ישנן עדויות מהתורה המוכיחות כי ייחוס התורה לנביא משה אינו תקף, ואנו מזכירים כמה מראיות אלה: **(וַיִּמָּת שֵׁם מֹשֶׁה עֲבָד-יְהוָה, בְּאֶרֶץ מִזְרָם--עַל-פִּי יְהוָה. דְּבָרִים 34:5. (תנ"ך, 1974: 187)**

- כאן יש לציין כי משה הנביא, עליו השלום, אי אפשר לו לכתוב על עצמו שהוא מת, ואף לציין את מקום קבורתו. אנו מוצאים בתורה את שמות המיקומים הגיאוגרפיים, אשר משה הנביא לא ידע דדעת מכיוון שהם היו במעמקי ארץ פלסטין, וכי משה הנביא מת ולא הגיע לארץ פלסטין.

שמות אלה לא נקראו בתקופת משה הנביא, אלא נקראו על פי ההתפתחויות והנסיבות שהתרחשו בשלוש או ארבע מאות שנים אחרי משה הנביא. בין שמות אלה, עיר דן, כגון:

- **(וַיַּעַל מֹשֶׁה מִעֲרַבְת מִזְרָם, אֶל-הַר נָבוֹ, רֹאשׁ הַפְּסָגָה, אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי יְרֵחוֹ; וַיִּרְאֶהוּ יְהוָה אֶת-כָּל-הָאָרֶץ אֶת-הַגִּלְעָד, עַד-דָּן. דְּבָרִים 34:1. (תנ"ך, 1974: 283)** כמו גם קבוצת הכפרים המכונה בשם יאיר. **(וַיֵּאִיר בֶּן-מְנַשֶּׁה, לָקַח אֶת-כָּל-חֶבְלֵי-רָגֶל, עַד-גְּבוּל הַחֲשֹׁרִי, וְהַמַּעֲכָתִי דְּבָרִים 34:1 (תנ"ך, 1974: 117)**

סיפורו של יוסף הייתה טעות היסטורית גדולה (בראשית 15:40) בסיפורו של יוסף כאשר פלסטין כונתה ארץ העברים. - זהו שם שלא ניתן לפלסטין רק לאחר זמן, אך לפני כן הוא נקרא ארץ הפלסטינים, ארץ הכנענים, ובאישור התורה עצמה.

(פִּי-גִבְרָה גִּבְרָתִי, מִאֶרֶץ הָעֵבְרִים; וְגַם-פֶּה לֹא-עָשִׂיתִי מְאוּמָה, פִּי-שָׁמוּ אֹתִי בְּבוֹר) סֵפֶר בְּרָאשִׁית 4:10 (תנ"ך, 1970: 317) - היה ביטוי גם המשמש בתורה, (עד היום). לדוגמא, נקראה עיר ושמה נותר (עד היום), כלומר, עד היום כתיבת האירוע והקלטתו, וזה מאשש קיומו של פרק זמן המפריד בין אאירוע לבין זמן ההקלטה, כפי שנכתב בתורה בראשית:

(וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מִצְבָּה, עַל-קִבְרֹתָהּ--הוּא מִצְבֵּת קִבְרֹת-רַחֵל, עַד-הַיּוֹם. בְּרָאשִׁית 35:20 (תנ"ך, 1970: 298)

- והיה ביטוי: אף נביא לא הופיע כמו משה בדברים 34:10 זה מצביע על כך שהסופר יודע את הופעת הנביאים אחרי משה הנביא, עליו השלום, וזה דבר חובה אין לדעת. **(וְלֹא-קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל, כְּמֹשֶׁה, אֲשֶׁר יָדָעוּ יְהוָה, פָּנִים אֶל-פָּנִים. דְּבָרִים 34:10. (תנ"ך, 1974: 111)** כמו כן, טעות גדולה הופיעה בספר (בראשית 31:36) המאשרת את כתיבת התורה לאחר

הקמת המלוכה המרכזית בישראל, כלומר, רבע מאות שנים לאחר תקופת משה הנביא, הטעות זו ברור בשיחה התורה ובמה ההיא סיפרה בזמן משה הנביא עליו השלום, זה משפט שרק אדם שהיה בן זמנו של המלוכה הישראלית יכול לכתוב שלה.

**וְאֵלֶּה, הַמְּלָכִים, אֲשֶׁר מָלְכוּ, בְּאֶרֶץ אֲדָם--
לִפְנֵי מֶלֶךְ-מֶלֶךְ, לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל. . בְּרֵאשִׁית
לִפְנֵי: 31:36. (תנ"ך, 1974: 189)**

- ובאמצעות אותן תצפיות שהקורא יכול לראות בתורה, אשר אישרו את דחיית ייחוס תורה למשה הנביא, הפילוסוף האנגלי **תומאס הובס** (1679-1588) טען כי קידוד התורה היה לאחר מותו של משה הנביא ב זמן רב, אחר כך עקב אחריו הפילוסוף היהודי **ברוך אספינוזה** ב- (1677-1632) ומי דחה כל אפשרות לייחס את התורה למשה הנביא.

הוא הוצג מספר עדויות המצביעות על כך ש ספר הברית הישנה מספר בראשית ועד ספר המלכים השני נכתב על ידי **עזרא**, שחי במאה החמישית לפני הספירה.

המלומד הגרמני הדגיש גם כי הסיפור היהודי ישן יותר מהסיפור האלוהימי ואילו ייפור האלוהים תועד בתקופת השיבה מגלות בבל בתקופת **עזרא** במאה החמישית לפני הספירה.

הנרטיבים של מחברים אלה שהכחישו את ייחוס התורה לנביא משה, עליו השלום, ניתן לראות זאת בסיפור הבריאה, ואנחנו רואים בסיפורים האלה הבדלים מהותיים לל מחברים, אנו יכולים נזכיר הפרות בצורה של דוגמאות:

- הקורא יכול, בסיפור הבריאה או בספר בראשית, לחזור לטקסט שלו בתורה, לעמוד על הסתירה במעשה הבריאה מה שהוא עושה, פעם שהוא נקרא בתרגום לערבית (אלוהים) וזה במקור העברי (יהוה) כמו באומר:

(בְּרֵאשִׁית, בָּרָא אֱלֹהִים, אֶת הַשָּׁמַיִם, וְאֶת הָאָרֶץ). בְּרֵאשִׁית 1:1 (תנ"ך, 1970: 1)
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ). בְּרֵאשִׁית, 1:26 (תנ"ך, 1970: 1)
אנו מוצאים את הבורא באותו סיפור במקום אחר, שהוא (יהוה)

(וַיִּשְׁמְעוּ אֶת-קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים, מִתְּהִלָּה בְּגֶן--לְרוֹת הַיּוֹם; וַיִּתְּחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ, .פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים, בַּתּוֹךְ, עֵץ הַגָּן). בְּרֵאשִׁית, 3:8 (תנ"ך, 1974: 1)

- בין הדברים האחרים לאחר קיום את של שתי גרסאות שונות לסיפור הבריאה זה, מה שבא בסמכותו של אדם כשהוא הושם בגן עדן לא היה אסור עליו לאכול פרי שומה, במקום אחר, ואנחנו מבינים שהוא היה יצור

של השמדה, כאמור ב (בראשית 19:3)
(תנ"ך, 1970: 47)

(בזעת אפיד, תאכל לחם, עד שובך
אל-האדמה, כי ממנה לקחת: כי-עפר
אתה, ואל-עפר תשוב.) בראשית 19:3
(תנ"ך, 1974: 78)

- תהליך הבריאה החל בבריאת השמים
ההארץ בבת אחת, (ברא אלהים, את הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ.) בראשית 1:1, ואז
הוחלט להאיר את היקום כאמור ב בראשית
1:3 (תנ"ך, 1974: 1)

(ויאמר אלהים, יהי אור; ויהי-אור)
(תנ"ך, 1974: 1)

- אלוהים קרא לאור יום וחושך בלילה.
(ויאמר אלהים, יהי אור; ויהי-אור.)
בראשית 1:3 (תנ"ך, 1970: 1)

(ויקרא אלהים לאור יום, ולחשך קרא
לילה; ויהי-ערב ויהי-בקר, יום אחד.)
(בראשית 1:5) (תנ"ך, 1974: 1)

(בראשית, ברא אלהים, את השמים, ואת
הָאָרֶץ.) בראשית 1:1 (תנ"ך, 1970: 1)

- ואילו במקום אחר השמיים והארץ היו
קיימים במקור בצורה של מים נצחיים
כהה, אלוהים יתגעגע זה לזה לשמים וארץ
הרוסים וריקים ועל פני העמק חושך, ורוח
אלוהים מרחפת מעל המים.

(וְהָאָרֶץ, הָיְתָה תָהוּ וְבָהוּ, וְחָשָׁךְ, עַל-

פְּנֵי תְהוֹם; וְרוּחַ אֱלֹהִים, מְרַחֶפֶת עַל-פְּנֵי
הַמַּיִם) בראשית 1:2 (תנ"ך, 1970: 1)

(ויאמר אלהים, יקוו המים מתחת השמים
אל-מקום אחד, ותראה, היבשה; ויהי-כן).
בראשית 1:8. (תנ"ך, 1974: 1)

- בין העדויות הבולטות ביותר לערבוב של
שני נרטיבים שונים של היווצרות הוא אופן
יצירת האדם הראשון במקומות בסיפור,
הבורא שיוצר את האדם במכה אחת, כהוויה
אחת, הוא משלב זכרים ונקבות באחד.
במקום אחר, האל יוצר שני סוגים מבחנים
זכר ונקבה.

- (ויברא אלהים את-הָאָדָם בְּצֶלְמוֹ, בְּצֶלֶם
אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ: זָכָר וּנְקֵבָה, בָּרָא אֹתָם).
בראשית 1:27 (תנ"ך, 1970: 3)

- באמצעות פסוקים סותרים אלה שהוזכרו,
אנו יכולים לומר כי אין מנוס שהתורה
היא קבוצת מחברים השתתפה בה קבוצת
מחברים, הם לא הסכימו זה עם זה, הם לא
הסכימו להסדיר את ההבדלים ביניהם, וכי
קבוצת מחברים זו עוסקת בסוגיות דתיות,
ארציות, פוליטיות, היסטוריות וספרותיות.
הדבר החשוב ביותר שיש להצביע עליו
ולא להזניח אותו הוא עדות הברית הישנה
עצמה בהרבה התייחסויות ברורות לספרים
שמפנים אותנו אליה, אנחנו לא יכולים
למצוא את זה ב הסכום המקודש, זה

מצביע על אובדן של ספרים רבים ומסעות דוגמא לכך, אנו נביא את בכמה הטקסטים המקראיים ש אינם קיימים כלל, בין הטקסטים הבאים:

- אז שמואל דיבר עם העם על משפט הממלכה, כתב אותו בספר והניח אותו לפני העם. (שמואל ראשון 10:25)

כאן יש לציין שספר חוקי הממלכה אינו קיים.

- ויתר ענייני יהושפט הראשונים , והאחרונים , כתובים בחדשות יהו בן הנני, מוזכר בספר מלכי ישראל, חדשות הימים השניים 20:34)

והנה עוד ספר חסר, הוא ספר (החדשות של יאהו בין הנני)

- לכן נאמר בספר «מלחמות האדון: וואהב בסופה ובעמקי ארנון. (14:20)

כאן, ספר מלחמות האדון , אינו קיים .

- ושאר ענייני חזקיהו ורחמיו, כאן הם כתובים בחזון ישעיהו בן הנביא עמוז(חדשות ימי שני 32:32) כאן חסר ספר הנביא ישעיהו והוא כתב אותו בסמכותו של מלך ישראל (עוזיהו). (ארנולד, 1989:98).

المصادر العربية

1- القرآن الكريم

2- الكتاب المقدس

3- قاموس عربي-عبري

המקורות העברית

1- אבן – שושן , אברהם , המילון החדש ,

ירושלים , ישראל , 1974.

2- אילון, דוד , מילון ערבי- עברי , הוצאת ירושלים , 1947.

3- אירקלי, ארנולד, המקרא בקשות, ברלין, 1989 .

4- ברוך, שפינוזה , מסה על תיאולוגיה ופוליטיקה, תורגם על ידי חסן חנפי, בירות, 1981.

5- גרסאל, משה, עיונים נבחרים בפרוש חדש למקרא העתיק , ספר היובל עיוני מקרא, גרמניה, 1918.

6- הורוביץ אי, עברית וארמית בתקופת המקרא, ירושלים, 1990 .

7- חאפס, בן בר אל-גות , תרגום התורה לערבית, צרפת , 1994.

8- יחזקיל, קוגמן, מילון עברי- ערבי לשפה העברית, הוצאת תל-אביב, 1970.

9- שגיב , דוד , מילון עברי – ערבי , , ירושלים , ישראל , 1985.

10- סעיד, אלפיומי, תרגום התורה לערבית , ישראל , 1983.

11- עבדול מסיח, פשוט, אישקריית, תרגום הברית הישנה, מצרים, 1974.

12- פילו , אלכסנדר , תרגום השבעים בעברית, מצרים . 1960.

13- תנ"ך , בעברית , ישראל , 1974.

14- תנ"ך , בעברית, בירות , 1970.